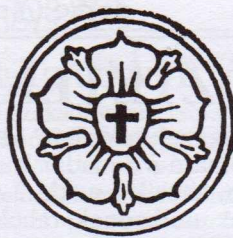

ERŐS 75 VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

75. ÉVFOLYAM

2005 DECEMBER

No. 6 (355), Vol. 75, December 2005, USPS 178-560

6. SZÁM

ÖRÖM ... DICSŐSÉG ... BÉKESSÉG AZ "ÉGI TEOLÓGUSOK" ÜZENETE

Olvasd: Lukács 2:8-14

Az újszövetségi hagyomány szerint, a Názáreti Jézus életében három esetben volt kisebb vagy nagyobb méretű, egy, vagy pár emberre, esetleg egy egész csoportra irányuló angyal-mozgás. Krisztusnak a földre történő eljövetele, azután a szenvedése, feltámadása, és mennybemenetele, végül pedig, a jövőben bekövetkező visszajövetele időpontjaiban.

A fentemlített események közül kiemelkedő jelentése van a karácsony éjszakáján a Betlehem melletti pusztában megjelenő egy angyalnak, illetve az ő beszéde végén megjelenő angyali seregnek. Közelebbről végiggondolva az egy angyal üzenetét, illetve az erre az üzenetre az angyali sereg által adott választ, a következőket legyen szabad mondani.

Az egyedül megjelenő, isteni fénytől övezett angyal, evangéliumot — "nagy örömet" — hirdet. Nemcsak az ott jelenlévő pásztoroknak, hanem Izrael egész népének. Ez az evangélium — ez a "nagy öröm" — a Megmentőnek a születéséről szól. Ami ennek a Megmentőnek a személyét illeti itt két — egymással látszólagos ellentmondásban lévő — kijelentés hangzik el. Egyfelől az, hogy Ő az Úr Krisztus, és pedig a Dávid városából. Ezt a kijelentést minden izraelita, kicsik és nagyok egyaránt értették. Azonnal tudták, hogy itt egy hallatlan magasságba emelt személyről van szó. Az angyal ugyanis azt mondta ki, hogy ez az a személy, akiről a próféták úgy szóltak, mint Istenhez legközelebb álló személyről. Ugyanakkor ennek a személynek közvetlen kapcsolata lesz azzal a királyi házzal — Dávid házával — is, amelyet Isten választott ki magának azért, hogy népet helyes irányba vezesse. Az Úr Krisztus tehát egyszerre van kapcsolatban Istennel az Ég Urával, és Dáviddal, az Isten által kiválasztott királlyal, az ő születési helyével, Betlehemmel. Ehhez a hatalmas kijelentéshez — mintegy kontrasztként — odatevődik egy istálló, benne egy szénával bélelt jászolbölcső, mint a földön megjelent Úr Krisztus első nyughelye. Az üzenet — a "nagy öröm" — elmondása előtt felhangzó "Ne féljete!" üdvözlés pedig, arra történő utalás volt, hogy az angyal által elmondott üzenet ezúttal ígéretes és nem ítéletes, irgalmas és nem elmarasztaló jellegű lesz. THEOPHANIA — Isten-megjelenés — egy betlehemi jászolbölcsőbe fektetett Kisgyermek személyében.

Az egyetlen angyal — az egy égi teológus — szavait egy egész angyali sereg — égi teológusok — és az ő egy mondatos himnuszuk pecsételi meg. Ebben a himnuszban már kozmikus méretűvé tágul a nagy örömezenet. A teremtés hajnalához hasonlóan újra összekapcsolódik az égi és a földi világ. Nemcsak Izrael népe, hanem az egész emberiség színe előtt tisztázódik az, hogy az égi világ által készített "nagy öröm" következményeként Istennek DICSŐSÉG, és a jó akarat embereinek BÉKESSÉG adatik. Azt, hogy ez az isteni dicsőség, és ez az emberi békesség a kereszt botrányában fog felragyogni; a betlehemi jászolbölcsőre történő utalás már érzékelteti ugyan, azonban ez a vonás itt még el van rejtve.

Ezen a háttéren az mondható el, hogy karácsony titkához azok a földi teológusok, lelkészek, egyetemes papok tudtak és tudnak a leghitelesebben hozzászólni, akik az égi teológusok — az angyalok — tanúságtétele nyomán közelítették és közelítik meg Istennek Jézus Krisztus személyében, keresztjében és feltámadásában elrejtett nagy tervét. Ez a nagy terv nem többet és

nem kevesebbet tartalmaz, mint a bűnei miatt mélyre zuhant ember — emberiség — és az ő bűneik miatt — önhibáján kívül — mélybe zuhant teremtett világ megszabadítását. Ebből a szempontból, végeredményben üdvörténelmi szempontból csak kétféle magatartás létezik. Ezzel a tervvel szembemutató, a lezüllesztés és pusztítás erőit szolgáló, lázadó emberi és közösségi magatartás, és az Isten, Jézus Krisztusban adott mentő tervének a szolgálataiban álló emberi, tanítványi magatartás. Az első nem ismer sem Istent, sem embert, csak önmaga és mások, ún. "szabadságán", végeredményben e világi és végső rombolásán képes munkálkodni. A második ismeri, és hittel ragadta meg az égi és az ő nyomukban járó földi teológusok által közvetített nagy örömet, amely Istennek a Jézus Krisztusban adott ingyenes, drága kegyelméről szól. Az ilyen ember, emberek egyszerre képesek munkálni Isten dicsőségét és a Krisztusban megvalósult, mindenkinek felkínált békességet (SALOM).

Amikor egy vagy több ember ezt megérti, akkor újra összeér a menny és a föld. Akkor egyvel vagy többel nő azok serege, akik a rossz oldalról a jó oldalra kerülve helyesen tudnak Istentől, Jézus Krisztusról, az egyháztól, és a világról szólani, ezen a háttéren cselekedni, és ennek megfelelően viselkedni. Isten, Jézus Krisztusban már győzött; a kérdés az, hogy hányan győztek eddig és hányan fognak még ezután Vele győzni, és egykor majd az Ő győzelméből részesedni.

Böröz Enikő ev. lelkész (Budapest)

Kedves Olvasóinknak örömmel teljes, áldott karácsonyi ünnepeket és kegyelemben gazdag, békes új esztendőt szeretettel kíván

— a Szerkesztőség és az AMEK tisztikara.

ISTEN ORSZÁGA KÖZTETEK VAN!

Olvasd: Máté 13:31-32.

Mustármagok: Apró, jelentéktelen, szinte észrevehetetlen kezdemények. Ugyan, ki ismerné fel e kicsiny magokban a madaraknak otthont adó fát, ha a mag fává érése természetben megtapasztalható jelenség nem lenne mindennapi. Elhiszük, mert tapasztaljuk. De hogy ugyanezt a tapasztalatot emberekre, sőt Isten országának a megtapasztalására is kiterjesszük ... Nem túlságosan idealisztikus és álmodozó elképzelés ez? Hol van a jele a mennyei idillnek? Van-e valósága a megtapasztaltakon túli hitnek? Hiszem, ha látom! – kételkedett egykor Tamás, és csak a láthatók és megtapasztalhatók iránti fogékonyság azóta sem változott.

Jézus másfajta látással néz a körülötte levőkre. Tanítványának hívja a kirekesztett és árulónak tartott vámszedőt. Egyházának vezetésével bízza meg az Őt háromszor megtagaó Pétert. Meglátja a kérdező-kételkedő Nikodémuszban az érzelmeit vállaló és kimutató embert. A parázna samáriai asszonyban az emberekhez forduló küldöttet, a pogány római századosban az első hitvallót, az Őt üldöző Saulban Pált, a bizonyoságot tevő, Jézusért halni kész apostolt. Jézus látása és megszólítása formál és alakít. Fává nőnek a mustármagok. A tagadás, árulás, kételkedés, gyűlölködés, közöny, pénz istenítése, vágyak rabsága, kirekesztés magánya, tudás mindenhatósága hűség, kitartás, áldozatvállalás, önzetlenség, bizonyossággá, elfogadássá, hitté, és szeretetté alakul.

Jézus erre a másfajta látásra hív bennünket. Amely észreveszi a mustármagban a fát, a látható törekedésben a tökéletest, a megtapasztalható rosszban a pozitív kibontakozás lehetőségét. Amely meglátja a tétova gesztusban az együttérzést, a félresikerült mozdulatban a segíteni akarást, a félszegen kimondott vagy épp ki nem mondott szóbán a szeretetet, a keresztnben a megváltást, a halálban az életet. Amely árulás ellenére bizalmat feltételez és feladatot ad, amely reménység híján is reménységgel hisz, amely a gyökértelesség ellenére is bízik a termésben, amely a nem láthatókon és nem megtapasztalhatókon tájékozódik. Amely felismeri, hogy Isten országának magkezdeményei körül fogják életünk.

Nehéz ez a jézusi látás. Gyakran elfog bennünket a kételkedés és kicsinyhitűség kísértése. Nemcsak illúzió, álmom, vagy "szépbe szőtt" legenda Isten

országának valósága? A tojást látva felvázolható-e a madár kontúrja? Egyáltalán, létezik-e madár? Ahol fává nőtt gazok uralkodnak, rabolva fényt, nedvességet, tápanyagot, ott van-e esélye a magnak a szárba szökkenésre? Nehéz, de ugyanakkor vigasztaló és reményt adó is ez a jézusi látás. Mert a "csillag-szóró éjszakák nem engedik feledtetni az ember szépbe-szött hitét". Amikor minden látszat ellenére – hihetjük, hogy nem a gyűlölségé, közönyé, pénzé, és árulása az utolsó szó, hihetjük, hogy kusza, már-már reménytelenül összegabalyodott és gúzsba kötött életeink megszabadulhatnak terheiktől, hihetjük, hogy be nem töltött vágyak és meg nem valósuló kívánságok ellenére is betöltött életet élhetünk.

Jézus Krisztus megajándékoz bennünket azzal a látással, amely felismereti velünk Isten országának nyomait, hatalmát, és jelenlétét emberi világunkban. Jézus Krisztus arra biztat, hogy a látható és megtapasztalható felszín mögött valóságosan tájékozódjunk. "A hit a remélt dolgokban való bizalom és a nem látható dolgok léteiről való meggyőződés" (Zsidók 11.1). Krisztus a hitből és hitben való életre hív bennünket és ígéri, ez az az élet, amelynek tartós alapja, beteljesedő valósága van. A mag fává érik, Isten országát örök lakhelyül elkészítette-készíti számunkra.

Solymár Mónika ev. lelkész (Bécs) - m.e.

✱
"Az
Ige
testté
lett."
✱

János 1:14

Énekeljünk, imádkozzunk!

*Szép Hajnalcsillag, Jézus, ragyogj fel!
Teljék meg szívünk tiszta fényeddel!*

*Ádventi csendben Téged várunk,
Jöjj, Urunk Jézus, maradj nálunk!*

*Adj erőt nekünk vinni szertesztét
Irgalmad fényét! Tűnjék a sötét!
Ádventi csendben Téged várunk.
Jöjj, Urunk Jézus, maradj nálunk!*

*Életet, békét hozol Te nekünk.
Téged szolgáljon teljes életünk!
Ádventi csendben Téged várunk.
Jöjj, Urunk Jézus, maradj nálunk.*

IMÁDKOZZUNK!

Úr Jézus Krisztus! Jöveleted várja néped. Kérünk, igéddel tisztíts minket, szenteld meg életünket, öltöztess fel az igazság, béke, irgalmasság, és szeretet cselekedeteivel, hogy büntetlenül állithass színed el és ígéreted szerint Veled éljünk örökké boldogan. Ámen.

*Itt a karácsony! Itt a Megváltó!
Szálljon az égig a boldog énekszó!
Eljött a mennyből. Emberré lett.
Ő hoz a földre békességet.*

*Itt a Megváltó! Itt a szeretet!
Elhagyott árva senki nem lehet.
Eljött a mennyből. Emberré lett.
Ő hoz a földre békességet.*

*Szálljon a jó hír! Vigyük szertesztét!
Hirdessük Isten nagy szeretetét!
Eljött a mennyből. Emberré lett.
Ő hoz a földre békességet*

*Hirdessük szóval, tettel, étellel:
Jézusban Isten szívére ölel!
Eljött a mennyből. Emberré lett.
Ő hoz a földre békességet.*

*Itt a karácsony! Itt a Megváltó!
Szálljon az égig a boldog énekszó!
Eljött a mennyből. Emberré lett.
Ő hoz a földre békességet.*

IMÁDKOZZUNK!

Hálát adunk Neked, Istenünk, hogy elküldted a bűnösök Megváltóját, mert örvendezel a bűnösök megtérésén. Kérünk, világosítsd meg szívünket igéddel, hogy meglássuk bűneinket és magasztaljuk irgalmadat, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

*Jézus, hitünket erősítsd,
Nevedet bennünk dicsőítsd.
Az esztendő Veled kezdjük,
Add, hogy Veled is végezzük!*

→→→→→→→→→→→→→→→→ A KÉT ÁDÁM ←←←←←←←←←←←←←←←←

Olvasd: Róma 5_12-21.

Ebben a szent leckében nincsen semmi karácsonyi hangulat. Nincs benne istálló, jászol, síró kisdéd, hódoló pásztorok, csilлагfényes mező, csilinglő angyalének. Kemény, nehéz tanítás az egész. Arról beszél ugyan, hogy mi történt karácsonykor, de a történetet leegyszerűsíti egészen a lényegre. Elhagyja belőle mindazt, ami romantika és történeti dekoráció a karácsonyi történetben, s csak arról beszél, ami számunkra, ma élő emberek számára fontos.

Az apostol szerint az emberiség történetében két nagy világforgólat van. Az egyik az ember megjelenése a földön, a másik Isten megjelenése a földön. Az ember Ádám-ban jelent meg a földön, Isten Jézus Krisztusban, a második Ádám-ban. Az első Ádám-ban úgy jelent meg az ember, mint Isten teremtménye, a második Ádám-ban úgy jelent meg, mint maga az Isten. Az első Ádám-mal betört a világba a bűn, és vele a halál, a második Ádám-mal, Jézus Krisztussal betört a bűn és a halál világába a kegyelem és az élet. Az első Ádám világhatalomát zúdított az emberiségre, a második Ádám, Jézus Krisztus világszabadulást hozott reá. A két Ádám világtörténeti hátterébe állítja be ígérek karácsony történetét, nézzünk mi is így rá!

1. Nézzük az első Ádám művét!

Ezt mondja az ige: "Egy ember által jött be a világra a bűn, és a bűn által a halál, és akképpen a halál minden emberre elhatott." Ádám műve tehát szörnyű cselekedet; rázúdította az embervilágra a bűn, a nyomorúság, és a halál szennyes áradatát. Az első bűneset előtt is volt bűn, de az embervilágon kívül volt, a Sátán és az ő angyalainak birodalmában. Az emberiséget védte az Isten tilalma, mint valami védőgát. Ádám engedetlensége azonban átszakította ezt a védőgátat, s a gátszakadás helyén beömlött az emberiségre a pokol. Ezóta van irigység, gyűlölet, börtön, és háború, betegség és halál, örültek háza és temető, fájdalom és könny, és mind nem lenne, ha Ádám nem lett volna engedetlen.

A gátszakadás képe azonban nem szemlélteti eléggé a katasztrófát. Több történet, mint valami bűn-árvíz. Az árvíz jön, azután lefolyik. Sokat rombol, de mikor visszatér medrébe a folyam, szorgos emberkéz helyreállíthatja a kárt. Pál azonban azt mondja: "Egynek bűnesete miatt... uralkodott a halál az egy által." Nem jövő-menő árvízet bocsátott tehát ránk az első Ádám, ellenséget. Olyat csinált, mint várostromkor az áruló, aki a védőserégre ráereszti az ellenséget, kitárva előtte titkon a kaput. Az ellenség pedig nem azért jön, hogy menjen, hanem azért, hogy maradjon s uralkodjék, leigazza a leverteket. Az első Ádám tehát uralomra juttatta fölöttünk a bűnt és a halált.

Azt mondod minderre: Azért talán mégsem lehet mindent egy ember számlájára írni? Ha nem elég neked az a tény, hogy

egy ember is gátszakadást tud csinálni, s egy áruló rabigába tud hajtani egész népet, akkor figyelj fel a következőkre.

A bűn örökölhető. Sok mindent elherdálunk a vagyonunkból, de ezt az átkos örökséget megsokszorozva adjuk tovább. Pál nem biológiát, hanem teológiát ír, nem élettant, hanem hittant tanít, a biológia pedig nem teológikusan gondolkodik, hanem tények törvényszerűségét kutatja, mégis milyen egyformán beszélnek erről az átkos örökségről. Nem ártatlan gyermekként jövünk e világra, s nem itt ront csupán el minket a többi ember, akítől megtanuljuk a rosszat, hanem már romlottként jövünk erre a világra. Ha egy ma született csecsemőt kitennék valami lakatlan szigetre s ott valami csoda révén fel tudna nevelkedni úgy, hogy embertől rosszat nem tanulhatna, abból sem lenne angyal, hanem vadállat a vadállatok között. De nem kell a képzelet világába menni bizonyítékért. Melyikünk nem találkozott még megdöbbenve gyermekei életében saját bűnével?! [...]

Figyelj arra, hogy a bűn milyen hatalom az ember életében! A bűn kényszere alatt élünk. Uralkodik fölöttünk. Nem tudjuk nem cselekedni a bűnt. A törvényt, mely tiltja, s amelyről ígérek beszél, jól tudjuk. Az isteni, meg az emberi törvényt is. Tudjuk jól, hogy mit kellene cselekednünk, csak erőnk nincs hozzá. Minden apró-cseprő győzelmünk csak arra jó, hogy elbázzuk magunkat, s aztán még mélyebre bukunk.

Mindezt az első Ádámra toljuk a felelősséget, reá vessünk minden követ? Ő kezdte, de én folytattam. Igaz, hogy egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek, de az is meg van írva, hogy mindenek vétkeztek. Én is növelem az átkos örökséget. Az első Ádám műve az én művem is.

2. Nézzük most a második Ádám művét!

Ezen a sötét, de igazi háttéren bontakozik ki teljes dicsőségben Jézus Krisztus műve, a karácsony jelentősége. Benne megszakadt az első Ádám-tól kiinduló katasztrófák bűvös láncja. Nem úgy jött a világra, mint a többi ember. Szűz Máriától született. Emberré létele Isten külön teremtési ténye. Új teremtés. Erkölcsei tekintetben úgy lép be ebbe a világba, mint egykor az első Ádám; a bűnözés lehetőségével, de nem a bűnözés kényszerével. [...]

Így tör be a bűn és a halál birodalmába az Atya drága karácsonyi ajándékaképp Jézus Krisztusban a megigazító kegyelem és az élet. Mert amint az első Ádám engedetlensége nem maradt elkülönített, magában álló cselekmény, hanem megfertőzött minden tőle származó embert, úgy száll rá Jézus Krisztus áldott örökségként a kegyelem, élet, és üdvösség minden emberre, aki Tőle származik, aki hitben és lélekleben Veled van összekötésben, az Ő utóda. Így fejezi ki ezt az apostol: "Bizonyára azért miképpen egynek bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat, azonképpen egynek

igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazítása. Mert miképpen egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek, azonképpen egynek engedelmessége által sokan igazakká lesznek." Jézus tehát megfordította az élet folyamát, Az elsőtől Isten-ellenes folyam eredt, a másodiktól Isten felé sodró kegyelem-ár. Az elsőben betört az embervilágba a pokol, a másodikban elérkezett hozzánk Isten országa.

Van-e ennek is valami olyan látható jele, mint az első Ádám művének? Van és lesz, mint ahogy az is van és lesz. Az első Ádám örökségének vannak már ma tapasztalható szomorú körülményei, de teljes horderejében lesz csak nyilvánvaló. Az utolsó napon, mikor az első Ádám szülőttei fölött kimondatik a kárhozat ítélete, akkor bontakozik ki teljesen az első Ádám műve. A második Ádám örökségének is vannak már ma tapasztalható áldott következményei. Azóta tud a megromlott, de kegyelem által megtisztított emberi szív gyűlölet helyett szeretni, hatalmaskodás helyett szolgálni, önzés helyett áldozni, jog és igazság helyett békességet keresni. Próbáld meg egyszer elképzelni, hogy mi lenne ebből a világból, ha kivénnék belőle mindazt, amit Jézus Krisztus és hivei, az anyaszentegyház hozott bele! Micsoda gátlás nélküli, elvadult világ támadna egyszerre itt, ha karácsony és karácsony áldott örökségét ki lehetne szivattyúzni, mint ahogy ki lehet szivattyúzni a levegőt a búra alól! Teljes horde-rejében azonban ez is csak akkor lesz nyilvánvaló az utolsó napon, mikor a második Ádám lelki gyermekei fölött kimondatik Jézus Krisztus engedelmes áldozatáért a felmentő ítélet, s megnyílik előttük a menny kapuja; akkor látjuk csak meg igazán, hogy mi volt Jézus Krisztus műve.

Mindez Pál apostol számára olyan bizonyos, mint a halál. Ahogyan Ádám engedetlensége által mindenkinek számolni kell a halállal, úgy szabad és lehet Jézus Krisztus engedelmissége által minden hívőnek számítani az üdvösségre. Sőt az apostol számára ez a második bizonyosabb, mint az első. "Mert ha amaz egynek esete miatt sokan haltak meg, az Isten kegyelme és a kegyelemből való ajándék, mely az egy ember Jézus Krisztusé, sokkal inkább elhatott sokakra."

Lehet, hogy te karácsonykor mindennek nem tudsz örülni. Talán azért, mert nem tartod magad bűnösnek. Talán azért, mert igen nagy bűnösnek tartod magad. Mindkét esetben kérd a Szentlélek ajándékát. A Szentlélek meg tudja győzni a "bűntelent" arról, hogy a bűn nagy, de a kegyelem nagyobb, s ahol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem is sokkal inkább bővölködik.

Ez történt karácsonykor. A többi mind csak dekoráció. Megtörtént ez benned is? Ha igen, akkor tied a legnagyobb karácsonyi ajándék, a legnagyobb karácsonyi öröm.

†D. Túröczy Zoltán ev. püspök. In: "Isten embere."

KARÁCSONYI HARANGÜZENET SOPRONBÓL

Amikor szomorú szívvel vettük tudomásul Tessényi Kornél, 93 éves, Amerikába települt lelkésztestvérünk halálhírére, úgy éreztük, hogy véglegesen elnémult az amerikai és magyar gyülekezeti kapcsolatban az a nagy "szívharang", amely több évtizeden át hirdette tenegerentúli gyülekezete és a soproni gyülekezet kapcsolatának fontosságát.

Az Erős Vár-ban olvasott ténymegállapítás — "Különösen Conroe és Sopron kapcsolatán munkálkodott" — erősebb szívdobbanással kísért igenlést vált ki bennünk, mert ezt tapasztalatok igazolják. "Amikor Sopronban a kéziharangkórus díszíti játékával az Istentiszteleteket, a harangok csengése reá emlékeztet, mert ő gyűjtött és adakozott is, hogy kéziharangkészlet Sopronba kerüljön." Így történhetett, hogy 1995. október 31-ére, a soproni gyülekezet reformáció ünnepére az "Ifjak Harang Együttesére" Szokolay Sándor zeneszerző feldolgozta az "Erős vár..." himnuszunkat, mely azóta evangélikus iskoláink fiataljainak szolgálatával felcsendült hazánk több templomában.

De bővíteni kell a kört és elhunyt lelkésztestvérünk szolgálatát a soproni templom négy harangjával szeretnénk továbbítani karácsonyi üzenetként. Annál is inkább, mert ő valamikor a torony alatti templomhajó szószékén hirdette Isten ígését segédlelkészként, miután elcsendesedtek a harangok. De most megszólalnak.

Az Istentisztelet végén egyedül a *Miatyánk* harang szól s felhívja a gyülekezetet, hogy imádkozzék Atyánkhoz az otthonmaradt testvérekkel együtt. Ezt a harangot hallotta Tessényi Kornél hitvese, Zsófia néni sokszor, mint Sopron szülötte, akit keresztsége, konfirmációja idekapcsolt a 2500 ülőhellyel rendelkező templom egykor nagy gyülekezetéhez. Miközben testvére dédunokáját hittanra tanítottam, aki most már líceumunkba jár, örömmel láthatom: a jó mag jó földbe hull... Mert jól látta idős lelkésztestvérem: a fiatalok közt kell mozgósítani a kapcsolat felvételét és fejlesztését. Egyik levelében így ír: "Utóbbi időben mozgolodom a vasárnapiiskolások között. Közöttük propagálom a soproni hivekkel, fiatalokkal való levelező viszonyunk kialakítását." És teszi ezt 90 éves kora után.

A másik harang a *Hősök* harangja. S bár

néhány héttel később öntötték, mint a Béke harangot, de szentelésük egyidőben volt (1926. szeptember 19-én). A kb. 3500 kg súlyú nagyharang köpenyén 218 háborúban elhunyt áldozat neve szerepel, akik életüket adták hazájukért. Az elhunyt lelkésztestvér átélte a két világháborút. Ezért mozgósított kint a levélváltásra és buzdított a presbitérium és az ifjúság bevonására. Meg is fogalmazta ezt: "Így lehetne személyes kapcsolatokat létrehozni magyarok és amerikaiak között. Hisz az a baj, hogy a népek nem ismerik egymást, nem szeretik egymást. Így az egész történelem csak kölcsönös reménytelen háború. Pedig már kétezer éve kért minket Jézus: Szeressétek egymást. És szerintem már a józan ész is ezt parancsolja."

A harmadik harang neve *Béke* harang. Egész életében szavával, magatartásával, lelkési szolgálatával az Istenől ajándékba kapott béke hírnöke és megélője volt. Szószéken, de hazáját elhagyásra kényszerült menekülteként is, takarítóként keresve a mindennapi kenyeret családjá számára, a Reményik versben rejlő "Bent. Csend." szelíd békességével végezte munkáját. Súlyos betegségben szenvedő felesége mellett is. Nézem a küldött fényképet, amit már dédunokák ölelő szeretetében várja a naplementét. Kívánjuk mi soproniak is, amit földi napja letünése előtt egyik látogatásakor hittel vallott: "Az angyalok kórusa köszöntsön, s ott, ahol Lázár sem szegény többé, nyugodjál örökké tartó békességben." Ezt kívánjuk neki is. Béke harangunkkal, ahogy a karácsonykor emberré, testté lett Jézus adja békéjét.

A negyedik harang az, amely nem hagyta el a soproni gyülekezetet és hű maradt a legnehezebb háborús és háború utáni időkben, s a maga érc hangjával így szól hozzánk vigasztaló biztató ígével: "Légy hív mindhalálig és neked adom az életnek koronáját" (Jelenések 2:10). Ez a harang adta tudtul a világtörténelmi soproni népszavazás eredményét 1921 karácsony havában, melynek során Sopron a nyugati határon "végvárunk" avagy "nyugati őrszem" maradt. Ezt közölte hangjával a *Hűség* harang.

Tessényi Kornél lelkésztestvérünk kitarító hűséggel fáradozott a személyes kapcsolatok kiépítésén. Könyvalakú, képes névjegyzéket küldött a conroei gyülekezet

tagjairól, hogy soproniak, idősek és diákok választhassanak levelezőpartnert, akivel szövődhetnek a testvéri szálak. A Luther Szövetség soproni csoportja összejeveteleink ezt a fényképes albumot bemutatta, melyből címetek lehetett kiírni, majd a könyv leadásra került a lelkési hivatalba, további tanulmányozásra. A kapcsolatok ápolásában angolt tanító líceumi tanáraink már eddig is sokat segítettek a fordításban és levelezésben, melyben angolul tanuló diákjaink járnak az élen. Fontos, hogy ezek a diákok az érettségi után is maradjanak hűségesek és kitartók az amerikai evangélikus fiatalokkal való levelező kapcsolat ápolásában, hogy a "Hűség harangja" szívükben el ne némuljon, és az egyetemes egyház bizonyossága erősödjék távoli világrészekkel is.

Egyik levelében így ír erről idős testvérünk, aki a nemes harcot megharcolta, futását elvégezte: "Maga a gondolat szerintem nemcsak nagy gondolat, de rendkívül fontos. Kísértésben vagyok arra gondolni, ha Luther Márton volna közöttünk, arról prédikálna a soproni templomban egy evangélizációs hét folyamán, hogy hol tették el az univerzális keresztyén egyházat!? Hiszen alig hallunk róla..." Pedig mindig megvalljuk az Apostoli Hitvallásban: "Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat." Még nem látjuk, de miközben hallunk róla és megvalljuk, hisszük annak univerzális valóságát. Nincs eltemetve hűtünk számára.

Köszönjük Istennek, hogy határokat átvelő, kapcsolatokat építő szolgálatba állította Kornél testvérünket. Imádkozzunk azért, hogy miután ő befejezte, legyenek, akik folytatják a hidépítést Conroe és Sopron között, ugyan elférnek még az anyaszentegyház ölében sokan testvéreként, akik mint Isten gyermekei világrészek között munkálják azt a békét, melyet a soproni Béke harang is a karácsonyi angyali karral együtt hirdet: "A földön békesség..." (Lukács 2:14). Így válik hagyatékká előrement testvérünk egy évvel ezelőtti levelének a befejező sora: "Semmi esetre se adjuk fel a hidépítés gondolatát, se ne fosszuk meg egymást kölcsönös szeretetűnkől, tudva, hogy nincsen szebb és nagyobb, mint drága Krisztusunk szolgálatában fáradozunk."

Szimon János ny. ev. lelkész (Sopron)

ITT VAN A SZÉP KARÁCSONY, AZAZ MITŐL ÜNNEP AZ ÜNNEP?

*Itt van a szép, víg karácsony,
élünk dión, friss kalácson:
Mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?*

*Karácsonyfa minden ága
csillog-villog, csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.*

*Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhítat
minden szívet átítat.*

*Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.*

*Tiszta öröm tüze átég
a szemeken; harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!*

Amikor így december közepén felcsendül Dsida Jenő verse, újra és újra átjár bennünket egy különleges vágy. A gyermekkor után, a titokzatos, rejtelmekkel teli karácsonyesték után. Az érzés után, hogy valami nagy-nagy meglepetés vár ránk az ajtók mögött.

De jó lenne újra így ünnepelni! Vággyal, áhítattal. E nélkül nincs tiszta öröm, e nélkül nincs remegő szív. S félek, e nélkül nem hallani az éjféli üzenetet sem. S ha ez nincs, akkor meg egyáltalán mit ér az ünnep? Mit ér a fáradság, a roskadozó asztalok, a nagy halomban heverő karácsonyi csomagoló papírok? Nem marad nyomában más, csak hiány, elégedetlenség, s az óriási űr. Pedig pont ezzel vagyunk már torkig, pont ez az, amiről úgy véljük, tovább már nem bírjuk. Pont ez az, ami helyett elkelne végre valami más.

Tartalom, lényeg, teljesség. Az ajtók

megnyílása, a titkok felfedezése.

Jó lenne áhítattal ünnepelni. De hiányzik a régi keret, a kályhának ez a melege, a diónak ez az íze, a friss kalácsnak ez az illata. És hol vannak a pásztorjátások? Mi maradt belőlük? Előre gyártott, tartósított bejgli, parádés televízió műsor, Stille Nachtot játszó kínai mikulások ...

Jaj, ha kidobtuk a régivel az éjféli üzenetet is. Mert helyette nincs más. Kevés hozzá a szeretetről, békéről, boldogságról szóló emberi gondolat. Túl sérülékeny, túl törekeny ahhoz, hogy az ünnep alapjává váljon. Azt az éjféli üzenetet nem pótolhatja ma sem semmi. Azt az éjféli üzenetet nem lehet lecserélni, mert hogy túlságosan elavult, elkopott. Erre az üzenetre nem lehet azt mondani, nem divatos, ma már más világot élünk. Nem lehet modernre cserélni. Nem pótolható, nem helyettesíthető. Ha nincs, akkor ott marad az űr, és helye, bármivel próbálkozunk is, valójában betöltetlen marad.

Üdvözítő született ma nektek, Aki az Úr Krisztus, a Dávid városában. A jel pedig ez lesz számotokra: Találtak egy Kisgyermeket, Aki bepólyálva fekszik a jászolban.

Jó lenne az ünnepen a friss kalács illatának, a szeretetben megélt pillanatok szükségességének felismerése mellett, azt is felfedezni újra, hogy mindezek alapja az éjféli üzenet. A hír, hogy megszületett a Megváltó. Ez ad igazán értelmet az ünnepnek. És a hét-köznapoknak. A jászolban felsíró Kisgyermek a keresztet hordozó, a halált legyőző Jézus Krisztus.

Jó lenne, ha az ünnepen nem csupán a régi emberibb, tisztább kereteket próbálnánk becsempészni otthonainkba, hanem ki tudnánk használni ezt az áhítatot arra, hogy érintettjévé váljunk a legnagyobb eseménynek, hogy Megváltó adatott e világnak, s Benne található meg az élet értelme, a reménység, a hit, a bizalom, az Isten.

Jó lenne áhítattal ünnepelni, csillogó szemekkel, gyermeki bizalommal. Az ajtó mögött ajándék vár ránk. A legnagyobb, a legtöbb!

Baranyainé Rohn Erzsébet, ev. lelkész (Kőszeg) - vh

A HÍVEK ANYANYELVÉN KELL MISÉZNI — CSÁNGÓFÖLDÖN IS!

A jászvásári püspökség adminisztratív úton követ el diszkriminációt, amikor megtagadja a moldvai csángóktól az anyanyelvű misét — szögezte le lapunk [”Háromszék”, Sepsiszentgyörgy] kérdésére Asztalos Csaba, az Országos Diszkriminációellenes Tanács elnöke. A testület néhány hete határozott arról, hogy felszólítja a moldvai egyházmegyét, tartsa be a kánoni előírást, miszerint mindenütt az egyháztagok anyanyelvén kell misézni.

A moldvai csángószervezetek több mint egy évtizede kérik az anyanyelvű egyházi szertartásokat. A jászvásári püspökségen kívül a bukaresti pápai nunciushoz, sőt, a nemrég elhunyt II. János Pál pápához is eljuttatták ebbeli igényüket, de a meghallgatáson kívül semmi mást nem értek el. A románnyelvű misék ügyét a pusztinai Szent István Egyesület terjesztette a diszkriminációellenes tanács elé annak okán, hogy idén júniusban Iosub Irinel kispap meggyalázta László Katalin mese- és balladamonddó asszony emlékét. A Neamț megyéből Pusztinára helyezett pap a halotti misén László Katalin koporsója mellett felröpta az erős magyar identitásáról ismert asszonynak, hogy saját magát szoltározta el csángó halottas énekeket tartalmazó kazetta segítségével, és még életében kikötötte, hogy ne hívjanak melléje románul éneklő kántort.

Asztalos Csaba lapunknak elmondta, a pusztinai beadvány kapcsán megvizsgálták, hogy miként működik a nyelvhasználat az ország többi katolikus egyházmegyéjében, és azt tapasztalták, hogy mindenütt betartják azt az egyházi törvényt, miszerint az egyháztagok anyanyelvén kell misézni. Bukarestben van arabnyelvű mise, Temesváron hat-hét nyelven miséznek, néhol románnyelvű szertartást is tartanak — hangsúlyozta az országos hatóság elnöke. Elmondta, a testület hamarosan megfogalmazza az indoklást, hogy miért marasztalja el a jászvásári püspökséget, de kötelezni nem tudja arra, hogy változtasson azon a gyakorlaton, miszerint Moldvában kizárólag románul miséznek.

Fekete Réka - ”Háromszék” (Internet)

ÚJRA SZENTELTÉK A DREZDAI ”MIASSZONYUNK” TEMPLOMOT

Az 1945 februárjában gyújtó- és rombolóbombákkal elpusztított, s az azóta újjáépült Drezdában október 30-án újra szentelték a ”Frauenkirche”-ként ismert ev. nagytemplomot. A templom restaurálása kb. 10 évvel ezelőtt kezdődött, s a 60. évfordulóra épült fel teljesen régi, de modernizált pompájában. A templomszentelési Istentiszteleten, a templomtéren 60,000 ember vett részt. Megemlékeztek a bombázáskor elhunytakról, az ő számukat egyesek csak 35,000-re, mások akár 350,000-re is becsülik.

News

SIRATÓ EGY PIONÍR MAGYAR LELKÉSZ FELETT

Hatvanöt éve hunyt el Nt. Ruzsa István

Olvasd: 1Kronikák 28:2.

A régi krónikások patinás nyelvén szeretnék megszólalni akkor, amikor Magyar-Amerika első magyar evangélikus lelkészéről, Nt. Ruzsa Istvánról akarunk megemlékezni. Nt. Ruzsa Istvánnak 1940. december 11-én bekövetkezett halálával Magyar-Amerika lutherániájának a történetében egy korszak zárult be. A pionírok korszaka. Őbenne siratja az Amerikában élő magyar evangélikus nép templomépítő papjainak elejét.

Nt. Ruzsa István magyarországi evangélikus egyházunk egyik ősi fészkeben, Nyíregyházán született 1883. május 3-án. Teológiai képzettségét a híres eperjesi teológián nyerte. Káplán éveit sem töltötte ki Magyarországon, mert oly belső belső kényszerrel hajtotta őt a missziói lélek ide, az idegenbe szakadt, pásztor nélküli atyafiai és népe közé. Kapcsolatai nem voltak. Úgy jött: Isten nevében. De ez az Isten nevében való jövetel elég volt neki, elég volt az ő atyafiainak is. Az alig 24 éves fiatal emberben ráismernek vezérükre. Az 1905. október 9-én megszervezett Clevelandi Első Magyar Evangélikus Egyházközség, mely két esztendeig hiába próbálkozott lelkészt szerezni a nyájnak, 1907. szeptember 24-én kitörő lelkesedéssel lelkésszé választja Nt. Ruzsa Istvánt, akit időközben a Missouri Zsinat lelkésszé szentel. A fiatal lelkipásztor nagy lelkesedéssel és energiával munkához kezd. Az ő nagy szíve szerint az Úr szövetsége ládájának nyugalmas ház készítéséhez fog. A gyülekezet megvásárolja a Rawlings Avenuen a magyar görög katolikus templomot és iskolát, melyet rövid idő alatt ki is fizet. Szinte naponta növekszik a gyülekezet, melynek lelki ápolásában Ruzsa István méltó társat talált feleségében, aki a hazai evangélikus egyházban prominens szerepet betöltő Maurer családnak sarja.

Nt. Ruzsa István pásztori figyelme azonban nemcsak a clevelandi hivekre terjed ki. Ellátogat Detroitba, Buffalóba, Pittsburghba, New Brunswickba. Ezekben a magyarlakta helyeken mindenütt elhangzik ajkáról a pionírpapok szózata: "Halljátok meg szómat atyámfiak és én népem! Elvégzém szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának nyugodalmas házat csináltatnék és a mi Istenünk lábainak zsámolyt." És jöttek az evangélikus magyarok. Jöttek kitörő lelkesedéssel a mi Istenünk lábainak zsámolyt csinálni. Lelkipásztorokra volt szükség. Nt. Ruzsa István egymásután hívja ki Magyarországról a magyar és tót lelkésze-

ket. Megalakul a gyülekezet New Brunswickban, Detroitban, Buffalóban. Így alakul ki Magyar-Amerika lutherániájának első képe.

Az árvák, az öregek, és a szegények sincsenek elfeledve. Az Úr 1913. esztendejében felépül AZ AMERIKAI MAGYAR-SÁG ELSŐ SZERETETINTÉZMÉNYE, a Clevelandi Evangélikus Szeretetház, amelyben magyar árvák és elaggott öregek először érzik a testvéri szeretet segítő kezét. Régi clevelandi magyarok ma is emlegetik, hogy hogyan cipelte ez a nagyszívű lelkész az élelemmel megrakott nehéz kosarakat az ő árvái és öregei számára. Ma sincs elfeledve az, hogy Nt. Ruzsa István és felesége éjjelt nappallá tettek, hogy főzzenek, mossanak, takarítsanak az Evangélikus Szeretothon lakóira. Vagy ki ne emlékeznék arra, hogy a nagy depresszió idején az Evangélikus Szeretothoz mindig meleg étel és terített asztal várta azokat, akiknek nem volt senkiük? Ez a szeretothon is az ő fáradhatatlan és munkás szívének az érdeme. Így munkálkodott a clevelandi hivek között 1923-ig. Nt. Ruzsa István, miután lemondott, Pittsburghba költözött, hogy a pittsburghi magyar evangélikusok régi óhaját valóra váltsa, hogy ott is az Úr szövetsége ládájának nyugalmas házat építsen. Rövid, kétévi pásztorodása alatt nemcsak hogy megszervezte az ottani gyülekezetet, hanem gyönyörű templomot és parókiát épített. A pittsburghi hivek, akik között e sorok írójának szintén alkalmá volt lelkészi munkát végezni, épp olyan lelkesedéssel és ragaszkodó szeretettel emlékeznek meg Ruzsa Istvánról és nejeéről, mint a clevelandiak.

Pittsburghi kétévi munkálkodása után New Yorkba költözött Nt. Ruzsa István, ahol hozzáfogott az ottani gyülekezet megszervezéséhez. Sajnos azonban a jó Isten másként rendelte el. Az amerikai iram, a roppant munka végre aláásta egészségét és kénytelen volt nyugalomba vonulni. Oberlinbe költözött, ahol csendes magányban, minden közügytől visszavonulva töltötte életének hátralévő napjait. Magas vérnyomás következtében több alkalommal szélütés érte. Testvéröccsének, Nt. Ruzsa Lászlónak pár hónapja bekövetkezett halála annyira mgrendítette, hogy az amúgy is gyenge emberj test végre feladta a szolgálatot, és az Úr ezerkilencszáznegyvenedik esztendejében, december tizenegyedikén Nt. Ruzsa István elköltözött ebből az árnyékvilágból.

Temetése december 13-én folyt le az

oberlini gyászaházból. A magyar lelkészkar részéről jelen voltak: Becker Jakab detroiti, Rettmann Farkas pittsburghi, Papp János László buffalói, Markovits Pál windsori, Brachna Gábor clevelandi, Leffler Andor clevelandi ev. lelkészek, Daróczy Mátyás clevelandi, Bodor Dániel loraini, Novák Lajos elyriai ref. lelkészek, Jelen volt Ruzsa Jenő [torontói ev.] lelkész, az elköltözött testvéröccse, özv. Ruzsa Lászlóné, dr. Újlaki Ferenc ref. lelkész, az elköltözött sógora. A magyar evangélikus lelkész kart hivatalosan Becker Jakab, az immár szolgálatában legidősebb magyar ev. lelkész képviselte, míg a Pittsburgh Zsinat püspöki hivatalát Leffler Andor képviselte. A clevelandi jóbarátok nevében Kovácsy M. Miklós mondott búcsúztatót.

Nt. Ruzsa Istvánban az amerikai magyar lutheránia első lelkészét, a Pittsburgh Zsinat első idegennyelvű misszionáriusát, Magyar-Amerika pedig egyik kiváló építő pionírját gyászolja. Emléke örökké élni fog köztünk.

Bátor szavát most is halljuk: "Halljátok meg szómat atyámfiak és én népem! Elvégzém szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának nyugodalmas házat csináltatnék és a mi Istenünk lábainak zsámolyt ..."

Dr. Leffler Andor írása; megjelent a clevelandi "Szabadság" c. lapban, 1941 januárjában. In: Özv. Ruzsa Istvánné: Nt. Ruzsa István, első magy. ág. h. ev. lelkész életrajza és működése (Cleveland, 1967).

EV. VILÁGSZÖVETSÉG

Az Evangélikus Világszövetség Ügyintéző Tanácsa szeptember elején Jeruzsálemben tartotta idei ülését. Többek között • 23:19:1 szavazattal a Württembergi Ev. Egyház meghívására Stuttgartot jelölték meg a 2010-ben tartandó 11. világgyűlés színhelyének a szintén meghívást előterjesztő felvidéki Tót Ev. Egyház ellenében • fontosnak találták, hogy Izrael kivonuljon palesztin területekről s így lehetővé váljék a két állam egymásmelletti békés létezése • három egyházat vettek fel a teljesjogú tagegyházak sorába, a Norvégiai Szabad Evangélikus Egyházat, a Perui Ev. Lutheránus Egyházat, és az indiai Himálája-államok Ev. Lutheránus Egyházát (így az EVSZ tagsága 140 tagegyházzá és kerekén 66 millió lélekre növekedett) • a 2006-os költségvetési keret 13.1 millió svájci frankban állapították meg • a végrehajtó bizottság ajánlatára megfosztották tanácsadói tiszttől Obare Walter kenyai ev. püspököt, mert illetéktelenül megzavarta a Svéd Ev. Egyház kanonikus rendjét • máris foglalkoztak jövőbeni jubileumokkal: 2007-ben az EVSZ 60 éves, 2017-ben a 95 Tétel kiszövegésének, vagyis a reformáció kezdetének lesz 500. évfordulója. Iwi

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Dr. Sólyoim László államelnök kihallgatáson fogadta dr. Bölcseki Gusztáv re. püspök, zsinati elnököt és D. Szebik Imre ev. elnök-püspököt, mely alkalommal a püspökök kérték a 2005. évi zárszámadási törvény körül kialakult nézeteltérések rendezésének elősegítését, mivel a kormány 2006-ra szóló költségvetési előterjesztésében szereplő, az egyházaknak juttatandó összeg messze marad a törvény által meghatározott mértéktől.

• A budapesti Károli Gáspár Refomátus Egyetem fennállása 150. évfordulójának az ünnepélyén dr. Hafenschner Károly ny. ev. lelkész, c. teológiai tanárt az egyetem díszdoktorává avatták (és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma részéről a Károli Gáspár-díjjal is kitüntették) — az Evangélikus Hittudományi Egyetemen pedig díszdoktorrá avatták Keveházi László ny. ev. lelkész, teológiai előadót és dr. Bölcseki Gusztáv ref. püspököt.

• Piliscsabán (elsőként) Kézdy Péter, Hatvanban Fatalin Helga, Esztergomban Ferenczy Andrea, Tordason Süller Zsolt az ev. gyülekezet új lelkésze.

• Borgátán, Encsen új templomát, Öskün új gyülekezeti házát, Nemescsóban, Tengelicen, Dörgicsén, Somogyvámoson felújított parókiáját, Nemescsóban, Balatonakalin felújított gyülekezeti házát, Magyarbolyon, Hácson, Öskün, Alsó- és Felső-dörgicsén, Makón felújított templomát vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

• Az egykori Gömör és Kishont vármegye történelmi területén szellemi Gömörországot hívtak létre az ottani magyar hagyományok ápolására és megőrzésére. Az "ország" jelvényeit szép ökumenikus keretben Rusznyák Dezső sajtógömöri ev. lelkész is megáldotta.

• A hazai evangélikus egyházban az Északi Egyházkerület új püspökéül — D. Szebik Imre püspök küszöbönálló nyugalombavonulása okán — a választások előmenetében a presbitériumok 26 személyt ajánlottak. Közülük az egyházkerületi közgyűlés három jelöltet állított szavazásra Bence Imre budavári esperes-lelkész, dr. Fabiny Tamás teológiai tanár, és Széll Bulcsú kispesti lelkész személyében. A szavazatbontásra november 28-án, az eredményhirdetésre december 5-én vagy később kerül sor, jóval lapzártánk után. Az új püspökről a 2006 februári számunkban közlünk ismertetést.

• Dr. Békefy Lajos ref. lelkész, publicista írásában a repülőszerecséltenségben, de még tisztázatlan körülmények közt elhunyt Hammarskjöld Dag, egykori ENSZ-főtít-kár születésének 100. évfordulója alkalmából "Isten diplomatája" címmel jelent meg könyv.

• Bp.-Fasorban a templomépítés 100., Budavárban a 110., Gyónon a 220. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

• Szokatlan beosztású volt a budapesti "Evangélikus Élet" c. hetilap reformáció-ünnepi száma: A teljes 3. oldaltót-, a teljes 4. oldalt németnyelvű ünnepi megemlékezések töltötték be. Máskor "nemzetiségi oldalak" inkább beljbb soroltak a lapba.

• Hévízgyörkön egykori lelkésze, D. Dóka Zoltán tiszteletére emléktáblát helyeztek el. D. Dóka Zoltán neve 1984-bn került nagy nyilvánosságra az EVSZ budapesti nagygyűléséhez intézett "Nyílt levél" c. feliratával, mely, többek szerint, a kommunista elnyomás alatt vergődő hazai ev. egyház állapotát nagy bátorsággal, elsőnek fedte fel.

• A hazai ev. püspökök a szerv- és szövetadományozás etikai megítélése kérdésben közös állásfoglalást tettek közzé. Eszerint élő donorból való átültetés, csak ha nem áll halott személy megfelelő szerve

rendelkezésre, kizárólag gyógyítás céljára történhetik, az átültetéshez a donor tájékozott beleegyezése szükséges, az átültetés nem képezheti haszonszerzés forrását, s biztosított legyen az igazságos elosztás átlátható rendszere. Az állásfoglalás egyéb részleteket is tartalmaz. Aláírók: Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke, Ittész János, a Nyugati Egyházkerület püspöke, és D. Szebik Imre elnök-püspök, az Északi Egyházkerület püspöke. A három püspök együttes nyilatkozatban tiltakozott az abortusztableta bevezetésének a terve ellen is és a bevezetés helyett "örömmel üdvözlőne olyan hatékony és széleskörű társadalmi programot, amely az élet eltétlen tiszteletben tartásával a 21. század valódi gondjaira keres megfelelőbb válaszokat, helyes családmodelleket".

Ev.Élet al.

GYÜLEKEZETI HÍREK

—folytatva a 8. oldalról—

aki feleségével együtt sokat tett a magyarságért. Isten adjon elhunyt testvérünknek örök életet, a gyászolóknak vigasztalást, reménységet. ■ Imádságos szeretettel gondoljunk Borhy Júlia testvérünkre, aki unokáját, a 19 éves Christopher Erdővégit gyászolja, aki repülőgépszerencsétlenségben halt meg. Isten adjon örök életet elhunyt fiatal testvérünknek, útmutatást, reménységet, vigasztalást a gyászoló családnak! ■ Szeptemberi jótékonyági koncert8nkn az erdélyi árvákarsultaknak 1940 dollárt gyűjtött8nk. Ezt Zakariás János és éppen újsz8löttellett családja kapta Siménfalván egyösszegben. ■ Isten adjon szép, igazi karácsonyt, szülessék meg bennünk az Úr Krisztus, s akkor bizalommal lépjük át 2006 kűszöbét! Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. **Felüggelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap 2. és 4. vasárnapján du. 4 órakor.**

"Ha Krisztust helyesen akarod értelmezni és igaz valójában leírni, akkor arra kell figyelned, ahogy az angyal teszi ezt. Szerinte Krisztus = 'nagy öröm'. Ez ige mellől ne tágíts, mert erő van benne!" (Luther.) Ó nem hagy el, ne féljete, / Csak Benne bízzék szívetek; / Ellenségtek akármí sok, / Nem léssen semmi károtok. ■ Ezekkel a gondolatokkal köszöntjük kedves Testvéreinket, s nagyon nagy szeretettel hívjuk mindannyiukat adventi meg karácsonyi Istentiszteleteinkre. ■ A 2006 januári, szokásos ökumenikus Istentisztelet idejét még később közölj-k. ■ Jézus Krisztus születése adjon értelmet és célt a 2006-os évrre, s az Ő szeretete áldja meg Hittestvéreink életét. Tes-ti-lelki békességet kívánunk szeretettel: Tamásy Éva és Zoltán ev. lelkészek. ■

Az adományok nyugtázását legközelebbi számunkban folytatjuk.

† **Berta László** †
1927. október 5 – 2005. november 13

A clevelandi "Classic Printing Co." nevű magyar nyomda tulajdonosa és lelke volt, mint a magyar nyelv és a magyar betű ápolója és vigyázója. Számos magyar nyelvű könyvet és lapot adott ki, gyakran önköltségi áron, vagy még a költségeket is vállalva. A helyi magyar társadalom közmegebecsülésében állt. Keresztény hite és magyar lelkülete mindig is a forradalomban elhagyni kényszerült haza felé fordult és annak felszabadulásáért és felvirágozásáért munkálkodott. Létrehozta a Bocskai Kört, melyen keresztül az elszakított magyarság ügyeit támogatta, s melyben a népszerűséget nyertek a magyar moziesték. Megalapította a Bocskai Rádiót is, magyar népi és klasszikus zenével, nemzeti hírek és kommentárok közvetítésével. Minden vasárnapi műsort ökumenikus rendben félórás áhítat vezetett be. A Kör és a Rádió az ő szellemében ma is működik. Az "Erős Vár"-t 1967-től 2003-ig, még nyugalombavonulás után is nemcsak nyomtatta, de babusgatta is, hogy mind kiállításban, mind tartalomban megállja minőségileg helyét.

Halálhíre a magyar közösség nagy veszteségét jelzi. A gyászban osztozunk hűség munkatárs-feleségével, Erikával, s a kiterjedt családdal, de megosztjuk velük a hitet a feltámadásban is.

Isten örök életet adott nekünk és ez az élet az Ő Fiában van. 1János 5:11.
Nyugodjál békében!

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074.
Vasárnapi Istentisztelet de. 10:15 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonja 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul, Gyermekistentisztelettel is. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Istenem! Hadd töltse meg az én életemet is az a világföltre békesség, amit a pásztorok kaptak, amikor megpillantották Jézust! Hadd legyen az én karácsonyi örömszerzésemben az a fény, amely azoknak az arcán és életében tündöklött fel, akik Jézus szemébe nézhetek! Hadd tapasztaljam meg, hogy szerető Isten vagy, és azt akarod, hogy az én életem is áttűszedjék irántad való szeretettel! Könyörgök olyan karácsonyért, amelyik nem múlik el holnap, amelyik Veled való állandó együttlét. Hadd találjalak meg, földreszállott örök szeretet, s hadd legyen az életem Veled való állandó közösség. Ezt a karácsonyt add ennek a kereső, fázó világnak is! Hadd fogadja be a kicsiny betlehemi hajlék azt a millió és millió lelket, aki karácsonykor Jézust keresi! Gazdagok hadd érezzék szegénységüket a Te kiáradó kegyelmed gazdagsága mellett! A szegényeket gazdagítsd meg a Te legnagyobb ajándékkal! Add Krisztust mindannyiunknak! ■ Köszönet minden kedves Testvéremnek, a **Bazár** lebonyolításáért; igen jó hangulatban és szeretetben voltunk együtt. Sok munka volt, nagyon jó volt látni a lelkesedést, és az új segítőköt is! ■ December 4-én **Borbála ebédünk** lesz, 12:30-kor, májgombóc leves, sült hús, sütemény, kávé, 14 dolláros belépővel. Várjuk Testvéreink jelentkezését! ■ Szeretettel hirdetem karácsonyi alkalmainkat: **December 24-én** este 11-kor tartunk angolnyelvű Istentiszteletet úrvacsoraosztással, **25-én** de. 9:30-kor angol-, 10:45-kor magyar nyelvű Istentiszteletet úrvacsoraosztással, gyermekeink szolgálataival, **26-án** de. 10:45-kor magyar nyelvű Istentiszteletet úrvacsoraosztással, délután 3-kor **karácsonyi koncert és szeretetvendégség!** ■ Beiktattuk kántori, orgonista tisztségükbe **Gordos Judit** és **Geiger Márta** testvéreinket, a Lélek erejét kívánjuk életükre és szolgálataikra. Judit testvérünk a Kis Magyar Kórus karvezetője. Ezúton köszönjük meg **Juhász Edna** testvérünknek, aki hűségesen orgonált az Istentiszteleteken, amíg nem jöttek fiatal testvéreink. ■ Isten éltesse **Szezbach Gusztávot** 80. születésnapja alkalmából, ezzel az Igével köszöntöttük, Ha Isten velünk kicsoda ellenünk? **Drexler István** a Lorántffy Otthonban ünnepelte 95. születésnapját, ezzel a szép jézusi igével köszöntöttem fel: Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent! ■ Őszinte szeretettel veszünk búcsút **Berta Lászlótól**, aki a Bocskai Kör és Rádió megalapítója, s

— folytatás a 7. oldalon —

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2006 JANUÁR

KARÁCSONY U. 1. VASÁRNAP

Jézus neve ünnepe - Újév

Heti ige: Kolossé 3:17

1. Filippi 2:5-11 – Lukács 2:15-21
2. 8. Zsoltár – János 1:19-28
3. 2Mózes 2:1-10 – János 1:29-34
4. 1Mózes 21:1-7 – János 1:35-42
5. 1Mózes 9:12-17 – János 1:43-51

6. VÍZKERESZT ÜNNEPE

Efezus 3:1-12 – Máté 2:1-12

7. 1János 3:1-6 – János 2:1-25

VÍZKERESZT U. 1. VASÁRNAP

Heti ige: Róma 8:14

8. Ap.Csel. 19:1-7 – Márk 1:4-11
9. Ap.Csel. 10:37-48 – János 3:1-13
10. 29. Zsoltár – János 3:14-21
11. Kolossé 2:1-7 – János 3:22-30
12. Márk 1:13-16 – János 3:31-36
13. Lukács 12:49-53 – Józsué 1:1-8
14. Máté 6:6-13 – Józsué 2:1-24

VÍZKERESZT U. 2. VASÁRNAP

Heti ige: János 1:17

15. 1Korinthus 6:12-20 – János 1:43-51
 16. 5Mózes 5:5-13 – Józsué 3:1-17
 17. Márk 2:23-28 – Józsué 6:1-23
- AZ ÖKUMENIKUS IMAHÉT KEZDETE**
18. Lukács 16:14-18 – Józsué 7:1-26
 19. Ap.Csel. 15:22-31 – Józsué 8:1-29
 20. János 7:1-13 – Józsué 8:30-35
 21. 5Mózes 33:1-4 – Józsué 9:1-27

VÍZKERESZT U. 3. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 13:29

22. 1Korinthus 7:29-31 – Márk 1:14-20
 23. Ézsaiás 19:19-25 – Józsué 10:1-15
 24. 1Királyok 17:8-16 – Józsué 11:1-15
 25. Ruth 1:1-21 – Józsué 20:1-9
- AZ ÖKUMENIKUS IMAHÉT VÉGE.**
26. Ap.Csel. 13:42-52 – Józsué 22:1-20
 27. Lukács 4:22-30 – Józsué 22:21-34

28. Jelenések 15:1-4 – Józsué 23:1-16

VÍZKERESZT U. 4. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 66:5

29. 1Korinthus 8:1-13 – Márk 1:21-28
30. Máté 21:18-22 – Józsué 24:1-15
31. Máté 8:28-34 – Józsué 24:16-3

2006 FEBRUÁR

1. Jeremiás 5:20-25 – Bírák 1:1-3,17-21
2. Jézus bemutatása a templomban
Zsidók 2:14-18 – Lukács 2:22-40
3. Lukács 11:14-23 – Bírák 1:27-2:5
4. Ézsaiás 51:1-6 – Bírák 2:6-23

VÍZKERESZT U. 5. VASÁRNAP

Heti ige: Dániel 9:18

5. 1Korinthus 9:16-23 – Márk 1:29-39
6. 2Korinthus 3:9-18 – Bírák 4:1-24
7. János 1:43-51 – Bírák 5:1-31
8. János 3:31-36 – Bírák 6:1-10
9. Jelenések 1:1-8 – Bírák 6:11-24
10. János 8:12-20 – Bírák 6:25-32
11. 4Mózes 6:22-27 – Bírák 6:33-40

VÍZKERESZT U. 6. VASÁRNAP

Heti ige: Zsidók 3:15

12. 1Korinthus 9:24-27 – Márk 1:40-45
13. Lukács 19:1-10 – Bírák 7:1-15
14. Zsidók 12:12-17 – Bírák 7:16-8:3
15. Máté 10:40-42 – Bírák 8:22-35
16. 1Korinthus 3:1-8 – Bírák 9:1-6
17. János 2:13-22 – Bírák 9:7-21
18. 1Korinthus 1:26-31 – Bírák 9:50-57

VÍZKERESZT U. 7. VASÁRNAP

Heti ige: 1Korinthus 1:9

19. 2Korinthus 1:18-22 – Márk 2:1-12
20. 5Mózes 32:44-47 – Bírák 10:17-11:11
21. 2Mózes 7:1-13 – Bírák 11:12-40
22. Lukács 6:43-49 – Bírák 13:1-25
23. János 12:34-42 – Bírák 14:1-20
24. **Mátyás apostol emléknapja**
Ap.Csel. 1:15-26 – Lukács 6:12-16
25. Máté 13:31-35 – Bírák 15:1-16:3

VÍZKERESZT U. UTOLSÓ VAS.

URUNK SZÍNEVÁLTÓZÁSA

Heti ige: Ézsaiás 60:2

26. 2Korinthus 4:3-6 – Márk 9:2-9
27. Lukács 13:31-35 – Bírák 16:4-22
28. Lukács 5:33-39 – Bírák 16:23-31. L&R

LEGGÖZELEBBI LAPZÁRTA 2006. JANUÁR 15-ÉN

Amit a szerkesztőség kér

Szeretettel kérjük, hogy a mellékelt "befizetőlapot" megfelelően kitöltve csatolt csekkel vagy pénzesutalvánnyal együtt a választóborítékban beküldeni szíveskedjenek. Legyen hálaadás mindnyájunkban, hogy az *Erős Vár* immár 75 éve szolgálhatta az északamerikai magyar evangélikusságot és másokat is olvasótáborunkban. Jó rendezni az előfizetéseket és még a hátralékokat is, ha vonatkozik. Tegye azonban minden olvasónk meggondolás tárgyává, hogy szórványközségünk erősítésére nem vállalna-e tagságot az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciában (az évi 20 dolláros tagdíjban az előfizetés is benne van). A lapkiadás mellett az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia egyéb tevékenységét tagdíjából és a tagdíjakat is meghaladó szeretetadományokból végezheti csak, eddig alakulása óta éppen 64 éven át. Előre is köszönetet mondunk minden befizetésért. – Szerk.